

MUM/E

Museu Memorial de l'Exili

El Museu Memorial de l'Exili 2010

El **Museu Memorial de l'Exili (MUME)** de la Jonquera, que va obrir les seves portes el 16 de febrer de 2008, és el primer equipament museístic dedicat a la preservació de la memòria de l'exili republicà i del seu llegat. El museu inclou una exposició permanent que explica la història de l'exili des de l'inici de la Guerra Civil espanyola fins als anys de la transició a la democràcia (1975-1981), una sala d'exposicions temporals i una aula per a la realització de tallers pedagògics. El centre té entre els seus objectius principals la difusió de la memòria de l'exili republicà, però no oblidat el foment de la idea que l'exili és una constant en la història universal, principalment en l'època contemporània.

L'òrgan de gestió del MUME és un consorci que està integrat per la Generalitat de Catalunya (Memorial Democràtic), l'Ajuntament de la Jonquera, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la Universitat de Girona.

Amb els seus eixos directrius centrats en la memòria, la història i la reflexió crítica, el museu es constitueix com a espai d'interpretació que recorda els desplaçaments de població provocats per la Guerra Civil espanyola, i fa referència sobretot a l'exili dels vençuts en aquella contesa indissolublement lligada amb l'Europa de l'ascens dels totalitarismes i que fou el preludi de la Segona Guerra Mundial. D'acord amb aquesta visió històrica, a les sales del museu es dona notícia dels molts homes i dones exiliats el 1939 que van continuar lluitant per la llibertat, ja fos des de les files de la resistència francesa, ja fos des de les files dels exèrcits aliats o en el llunyà front de l'Est. Ahirora, mereixen una atenció especial els milers de republicans que van ser enviats als camps de concentració nazis en un viatge que, per a la majoria, va ser només d'anada.

També es té en compte aquella gran part de població exiliada que, a fi d'escapar de la barbàrie nazi i la persecució franquista, va haver de buscar asil a milers de quilòmetres, en terres americanes o africanes.

Situat a la Jonquera, al mateix pas fronterer per on van travessar la ratlla la major part dels exiliats de 1939, el MUME compagina

les funcions museístiques, per mitjà de les exposicions permanents i temporals, amb les de recerca històrica i de difusió pedagògica. Aquest darrer punt esdevé fonamental en el sentit que per al MUME resulta prioritari estimular la formació crítica de la ciutadania, la difusió dels valors democràtics i contribuir a la consecució d'un món més just i més lliure. Així mateix, una altra de les seves ambicions és incentivar culturalment el municipi de la Jonquera.

El Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera està inserit dins la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya, creada pel Memorial Democràtic de la Generalitat, i n'és un dels centres de referència territorial. Dins la xarxa d'Espais de Memòria i al voltant del MUME ha entrat en funcionament l'itinerari *Retirada i camins de l'exili*. Aquesta proposta es plasma en la localització i senyalització d'indrets i camins de l'Alt Empordà que van tenir un paper prominent durant l'evacuació de Catalunya i el gran èxode de 1939. En aquesta iniciativa memorial, que compta amb la col·laboració del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, el MUME desenvolupa un paper articulador i generador de vincles transfronterers amb altres institucions similars a fi d'aconseguir fer realitat un gran mapa memorial dedicat a la Guerra Civil, l'exili i la Segona Guerra Mundial que tingui la carena pirinenca com a epicentre.

Així, doncs, la finalitat del Museu Memorial de l'Exili és difondre i explicar un episodi cabdal del nostre passat, el qual és imprescindible per comprendre el caràcter democràtic del nostre present. A més, tot i la importància que s'atorga als temps pretèrits, també es vol incidir en la divulgació d'altres realitats històriques i geogràfiques que han sofert o pateixen encara la incidència de conflictes violents, desplaçaments de població forçats i desastres humanitaris. Per aquest motiu, des de l'àrea de la programació cultural del MUME, s'aposta per la realització d'activitats temporals amb un marcat caràcter polièdric i transversal.

En resum, des del museu, tenint com a fonament el rigor científic i analític, es pretén oferir una visió històrica el més documentada i precisa possible, lligada a la persecució de la veritat i a la consecució d'una memòria justa. S'està lluny, per tant, de relats mitificadors i saturadors que acaben conduint justament al contrari del que es proposen, és a dir, a la profusió de l'oblit i l'amnèsia. El passat històric és massa complex i no dona lloc a simplificacions, o no hauria de fer-ho. D'aquesta manera, tenint present aquesta complexitat, a les sales del MUME es compagina i es fa efectiva la riquesa crítica, intel·lectual i també emocional que proporciona la complementarietat entre història i memòria.

